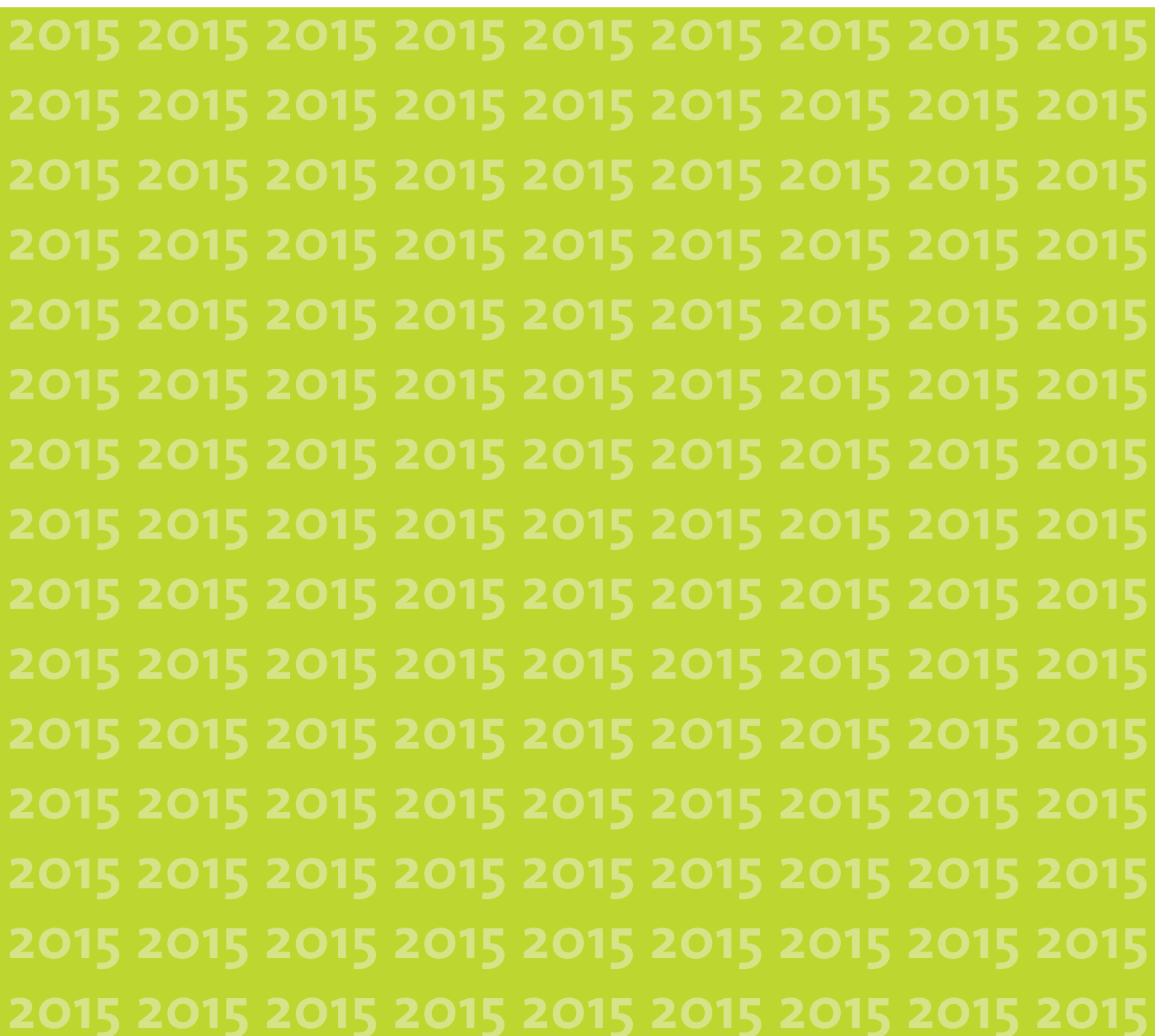

ÅRSPLAN 2015

MÅL OCH BUDGET
November 2014

Härnösands kommun

Innehållsförteckning

Del 1 Inledning

Del 2 Omvärdsanalys

Del 3 Flerårsplan

Inledning

Kommunstyrelsens ordförande

Mål och Budget för Härnösands kommun 2015

Under 2011 antog kommunfullmäktige visionen att Härnösand ska vara en Hållbar, Livaktig och Solidarisk kommun. Femton övergripande mål fastställdes för perioden fram till 2015. Målinriktat arbete ska göra oss mer framtidsinriktade och förväntansfulla. Det ska också ge förutsättningar för kontroll och kvalitetssäkring, ge oss mått på våra styrkor och kännedom om våra svagheter. Vi ska åstadkomma det vi avsett och vi ska med kommunens medel leverera rätt tjänster till medborgarna. Kommunens alla medarbetare ska kunna se vilken utmaning och vilka möjligheter vi har. Drivs vi av en gemensam energi kommer vi att förverkliga många goda föresatser. Under 2015 kommer ett nytt målprogram framarbetas.

Kommunens övergripande mål:

Mål 1. Härnösand ska vara en kommun där människor känner sig delaktiga och betydelsefulla.

Mål 2. Härnösand ska vara en kommun där det ska vara lätt att ta del av de gemensamma resurserna och att komma i kontakt med kommunens tjänstemän och politiker.

Mål 3. Härnösand ska vara en kommun som erbjuder alla sina invånare goda livsvillkor.

Mål 4. Härnösand ska vara en kommun där det finns en vital arbetsmarknad, ett vitalt näringsliv och ett förstklassigt utbud av skolor o utbildningar.

Mål 5. Härnösand ska vara en kommun som aktivt arbetar med att förbättra miljön.

Mål 6. Härnösand ska vara en kommun där medborgare, brukare, kunder och gäster bemöts med vänlighet, tydlighet och effektivitet.

Mål 7. Härnösand ska vara en kommun där alla medarbetare vet vad de ska göra och varför.

Mål 8. Härnösand ska vara en kommun där samverkan är en självklarhet.

Mål 9. Härnösand ska vara en kommun där alla medarbetare tillsammans jobbar systematiskt med fokus på små ständiga förbättringar för att höja kvaliteten på verksamheterna.

Mål 10. Härnösand ska vara en kommun där medarbetarnas kompetens utvecklas för att möta de behov som finns från medborgare, brukare, kunder och gäster.

Mål 11. Härnösand ska vara en kommun där alla chefer är goda ledare.

Mål 12. Härnösand ska vara en kommun där människors olikheter ses som en tillgång och där strukturella hinder överbyggs.

Mål 13. Härnösand ska vara en kommun där god ekonomisk hushållning är en självklarhet.

Mål 14. Härnösand ska vara en kommun där uppföljningen präglas av en analys av hög kvalitet.

Mål 15. Härnösand ska vara en kommun där politiker och tjänstemän har all den kunskap om den kommunala ekonomin och dess regelverk som uppdraget kräver.

Kommunens ekonomi 2015

Skattesats

Skattesatsen föreslås förbli oförändrad, dvs 23.34 kronor. I denna skattesats inkluderas den skatteväxling, från landstinget till kommunen, som genomfördes från och med 2014.

Kommunens energibolag HEMAB skapar, genom sitt mål att ge Härnösand länets lägsta priser, ökad köpkraft för företag och Härnösandsbor. Effekten av detta motsvarar i ett länsperspektiv ca 50 öre lägre skattesats.

Kommunens intäkter

Skatteintäkter och statsbidrag utgör dominerande delen av kommunens intäkter, som enligt prognoserna beräknas till 1.413 mnkr under 2015. Det är 57 mnkr mer än 2014 och motsvarar en intäktsökning på 4,3 %. Ökningen av skattemedel är procentuellt större än ifjol och överträffar den prognos för 2015 som gjordes för ett år sedan med 34 mnkr. Denna utveckling har troligen sin förklaring i att den mångåriga nedgången i invånarantalet vände till en tydlig uppgång under 2013.

Härnösands kommun beräknas under 2015 kunna uppbära finansiella intäkter till ett belopp av

20 mnkr. Dessa består av borgensavgifter, realisationsvinster, utdelning, gottgörelse från pensionsstiftelse och övrigt. Finansiella intäkter kan också balansera mot synergieffekter mellan nämnd/nämnd eller nämnd/bolag. Den totala intäkten beräknas därmed till 1.434 mnkr. Från detta avgår beräknade finansiella kostnader, främst pensioner, med -21 mkr och avskrivningar -23 mnkr. Ökade avskrivnings-kostnader beror på högre investeringstakt.

Kommunens disponibla medel beräknas därmed till 1389 mnkr.

Sammanställning (avrundat t hela mnkr)	Intäkter	(Budget
	2015	2014)
Skatteintäkter	1094	(1059)
Statsbidrag	320	(297)
Finansiella intäkter	20	(21)
Summa	1433	(1378)
Finansiella kostnader	-21	(-18)
Avskrivningar	-23	(-20)
Disponibelt	1389	(1340)

Kommunfullmäktiges budgetbeslut.

Kommunfullmäktiges budgetbeslut innebär att tillgängliga centrala medel, 1389 mnkr, fördelas över de fyra verksamhetsnämnderna, kommunstyrelsen och på ett överskott/resultat.

Överskott/resultat

Överskott för 2015 beräknas i detta budgetförslag till 14,1 mnkr vilket motsvarar 1 % av skatteintäkter och statsbidrag. Därmed återstår 1.375 mnkr i centrala medel att fördela på nämnderna. Det är 50 mnkr mer än 2014 och 180 mnkr mer än 2011.

Disponibelt	1389	(1340)
Överskott/resultat	14	(15)
Att fördela på nämnderna	1375	(1325)

Fullmäktiges beslut innebär också att vissa väsentliga prioriteringar inom nämndernas budgetar fastställs.

Efter fullmäktiges beslut

Efter kommunfullmäktiges tilldelning av skatte-medel till nämnderna ska varje nämnd utarbeta en slutgiltig nämndsbudget där även nämndens övriga intäkter anges. Nämnderna har samman-taget mer än 300 mnkr i tillkommande intäkter. I direkt anslutning till nämndens budget ska nämnden ange hur kommunens övergripande 15 mål förverkligas. Detta sker genom angivande av nämndsmål och indikatorer till dessa. Nämnder ska inlämna sin budget och sina nämndsmål med indikatorer till kommunfullmäktiges möte i november 2014 för kännedom.

Övergripande profil på budget 2015

Hållbar, livaktig, solidarisk kommun

Härnösand har en växande ekonomi och nu också en växande befolkning. Kommunen är under yttre och inre utveckling. Vi står i ett skifte där grunden för vårt välbefinnande måste baseras i vilja till förnyelse och i en ny identitet. Vi måste göra vägval och våga investera långsiktigt för vår framtid.

Genom Budget 2015 vill den rödgröna majoriteten ta betydelsefulla steg för att förverkliga visionen om Hållbar, livaktig och solidarisk kommun.

Satsning på jobb och sysselsättning för alla

Vi skapar jobb genom utökade och nya resurser för tjänster inom omsorg och skola. Vi skapar jobb genom aktiva insatser för företagets utveckling, inte minst satsningar på besöksnäringen. Vi skapar jobb genom sysselsättningsarenor för arbetsmarknadsinsatser och samverkan med näringslivet. Vi skapar jobb genom investeringar för ett långsiktigt hållbart samhälle och i ny infrastruktur. Vi ger ökade resurser till utbildning och arbetsintroduktion för nyanlända. Vid alla upphandlingar prövas jobbskapande insatser för att söka möjligheter att få fler i arbete och praktik.

Kommunens roll som attraktiv arbetsgivare och motor för arbetsskapande förstärks. Önskad tjänstgöringsgrad kommer stegvis att införas. Strategiska anställningar i kommunen ska öka professionaliteten.

Vi satsar mer på skolan och de äldre

Fler lärartjänster och fortsatt kvalitetsutveckling. Alla barn och unga ska ges likvärdiga förutsättningar för

skolgång och lärande. Kunskapsstaden Härnösand ska utvecklas genom nya utbildningar och vidareutveckling av campusområdet. Vi stärker kvalitetsarbetet och värdegrundsarbetet i omsorgen om äldre, funktionshindrade och människor med särskilda behov; Fler platser i särskilt boende och ökad personalkontinuitet inom hemtjänsten.

Vi satsar mer på ett miljösmart och attraktivt Härnösand Mer resurser till kollektivtrafik, moderna bussar, fler och sammanhängande gång- och cykelvägar. Vi satsar resurser på professionellt och framtidsinriktat miljöstrategiskt arbete och tar nya steg mot ett kretsloppssamhälle.

Vi satsar på nyinflyttning, etablering av nya företag, nya bostadsområden, vägar och parker, vatten- och avlopp till södra Härnön, nytt industriområde, ett levande centrum, stadens stränder och ny Västra Kanalbro.

Vi satsar mer på kulturen, idrotten, föreningarna och ett integrerat Härnösand

Nya Kulturplanen ska ge effekter för människor i alla åldrar. Mer stöd till föreningslivet, biblioteken i landsbygden ska värnas. Vi investerar för framtiden genom sport- och fritidsanläggningar, utveckling av friluftsområden, lekplatser och kolonilotter. Samverkan för integrering ska utvecklas tillsammans med föreningslivet.

Nämndernas budgetramar 2015

Varje nämnd ska i anslutning till nationella och kommunala mål och gällande reglemente ansvara för att verksamheten bedrivs med angivna medel.

SKOLNÄMNDEN 516 mnkr + 23 mnkr (+4,7 %)

Skolnämnden har ansvar för utbildningsformer från förskola till gymnasium. I de aktuella åldrarna finns 4612 kommuninnevånare. Härnösand ska erbjuda en likvärdig skola där alla elever kan utvecklas och uppnå utbildningens mål.

Närmare 85 % av skolnämndens kostnader gäller personal som omfattar 710 årsarbeten.

Skolnämnden tilldelas 516 mnkr vilket är 23 mnkr mer än för 2014 och 51 mnkr mer än 2011. Tilldelningen innebär att framförallt att vi slår vakt om lärartäteten.

Fler lärartjänster och fortsatt kvalitetsutveckling av skolans pedagogiska verksamhet kommer att prioriteras. Budgeten ger utrymme för vissa särskilt prioriterade åtgärder:

Särskild satsning på ökad måluppfyllelse inom grundskolan med inriktning på de lägre årskurserna (2,5 mnkr)

Särskild satsning på asylsökande barn och elever (2,5 mnkr)

Särskild satsning på digitala läromiljöer i anslutning till utveckling av skoldatortek (500 tkr)

Ytterligare förstärkt skolhälsovård genom utökad skol-läkartjänst upp till 0,75%

En ny tjänst på ledningsnivå inom mångfaldsarbete.

Särskilda medel för täckande av ökad elevplatskostnad vid Kristinaskola till följd av att regeringsbeslut (2,5 mnkr)

Särskilda medel för förverkligande av kulturplanen (300 tkr)

Skolan ges fortsatt tillgång till KomTek i minst samma omfattning som föregående år genom finansiering från kommunstyrelsen (1 mnkr).

Skolnämnden ges en investeringsram på 2 mnkr för upprättande av en samlad gymnasieskola.

SOCIALNÄMNDEN 530,1 mnkr + 13,9 Mnkr (+ 2,7 %)

Socialnämndens viktigaste uppgift är att på demokratis och solidaritetens grund främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktiva deltagande i samhällslivet.

Omsorg om funktionshindrade, omsorg om äldre, om individer och familjer är grundläggande och genomförs bland annat genom hemtjänst, särskilt boende och ansvarstagande för människor med beroendeproblematik.

Socialnämnden tilldelas 530,1 mnkr vilket är 13,9 mnkr mer än motsvarande budgetbeslut för 2014, och 98,1 mnkr mer än 2011. I denna ökning ingår skattemedel för hemsjukvården, ca 17 mkr.

En ny decentraliserad modell för bedömning av behov hos äldre kommer att ge kostnadsminskningar. Tilldelningen av budgetmedel innebär främst att vi slår vakt om personaltäteten inom omsorgen om äldre och funktionshindrade.

Bemanningen inom äldreomsorgen kommer att förstärkas utifrån nya nationella krav främst gällande nattetid. Ökade resurser ges även till personlig assistens.

Budgeten ger utrymme för vissa särskilt prioriterade åtgärder:

20 nya platser i särskilt boende som etableras i senare delen av 2014.

En ny tjänst som aktivitets/anhörigkonsulent för ökad kvalitet inom särskilda boenden.

Två nya tjänster inom daglig verksamhet, En pedagog och en habiliteringsassistent.

En ny tjänst som biståndshandläggare.

En ny tjänst inom fortsatt kvalitetsutveckling.

Socialnämnden ges en investeringsram på 7,3 mnkr främst för brandskyddsåtgärder men även för sängar, inventarier och nyckelfria dörrlås i äldreomsorgen. Det genomgripande arbetet med arbetskultur och värdegrund som inleddes 2013 kommer att fortsätta under 2015 med delfinansiering från kommunstyrelsen.

SAMHÄLLSNÄMNDEN 152,3 mnkr + 6,3 mnkr (+ 4,3 %)

Samhällsnämnden ansvarar för miljöarbete, fysisk planering, bygglovsfrågor, bostadsanpassnings-ärenden, mättnings- och karthantering, skog- och naturvård, strategiskt miljö- och energiarbete, miljö- och hälsoskydd samt livsmedelskontroller. Nämnden ansvarar även för skötsel och utveckling av

kommunens gator och parker sommar- och vintertid och har ansvar för fritids-, kultur- och ungdomsverksamhet, däribland förenings-stödjande verksamhet samt drift och utveckling av kommunens fritids-, kultur- och friluftsanläggningar. Nämnden genomför planerade åtgärder för investeringar och reinvesteringar.

Samhällsnämnden tilldelas 152,3 mnkr vilket är 6,3 mnkr mer än 2014 och 17,3 mnkr mer än 2011.

Tilldelningen innebär att följande åtgärder ska prioriteras:

Ny tjänst till stöd för föreningslivet för utveckling av fritidsverksamheten.

Drift av nya anläggningar: Skate/BMX-parken, NHL-rinken, Bondsjöanläggningen, Simhallen mm. (1,4 mnkr).

Förstärkt underhåll av fritidsfastigheter (0,2 mnkr).

Säkerställd och utökad tillgänglighet till teatern för föreningsliv och kommunens verksamheter, biblioteksfilialerna bevaras mm. (0,5 mnkr)

Medel till förverkligande av kulturplanen (0,2 mnkr)

Samhällsnämnden ges en investeringsram på 48 mnkr. Större delen (43,4 mnkr) gäller investeringar inom bygg och miljö. Investering inom fritidsektorn beräknas till 3,6 mnkr och för kulturen 1 mkr. Följande åtgärder beräknas kunna inrymmas i investeringsramen:

Exploateringar för utvecklingsområden Lövudden, Katastrand, Västra Saltvik (17,5 mnkr)

Gång-och cykelvägar (3,9 mnkr)

Entré Syd/situationen Storgatan (2 mnkr)

Reinvesteringar i gator (10,2 mnkr)

Belysning och Parker (3 mnkr)

Friluftsområden, Vårdkasen (1,1 mnkr)

Ny lekplats (400 tkr), Nya kolonilotter (500 tkr)

Centrumutveckling (200 tkr)

Samhällsnämnden ges även särskilda investeringsmedel på 30 mnkr för Västra Kanalbrons kostnader under 2015. Investeringsmedel för 2016 fastställs i kommande budget.

ARBETSLIVSNÄMNDEN 42,1 mnkr
+ 2,4 mnkr (+ 3,8 %)

Arbetslivsnämndens viktigaste uppgift är att stödja människor att utveckla sina kompetenser för arbetsmarknadens behov genom arbetsmarknads-åtgärder, integration, vuxenutbildning och yrkeshögskoleutbildningar.

Nämnden ansvarar för Vuxenutbildning i form av KomVux, LärVux, Sfi, Lärcentrum och Yrkeshög-skola samt Tolkförmedling. Nämnden har också ansvar för mottagning, introduktion och sam-ordning av integrationsverksamhet av nyanlända.

Nämnden utför även serviceinsatser till stöd för andra nämnder och förvaltningar vilket bidrar till att bryta utanförskap och att ge personer meningsfull sysselsättning.

Arbetslivsnämnden tilldelas 42,1 mnkr vilket är 2,4 mnkr mer än 2014 och 11,1 mkr mer än 2011.

Tilldelningen innebär främst en resursförstärkning för:

Integrationsarbete i relation till utbildningsinsatser och arbetsmarknad (1,5 mnkr)

Arbetslivsnämnden ges en investeringsram på 1 mkr för utrustning inom yrkesutbildningar och maskinhallen.

KOMMUNSTYRELSEN 130,5 mnkr
+ 4,7 mnkr (+3,7 %)

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har ansvar för hela kommunens utveckling, ekonomi och personal-politik. Styrelsen har tillsynsansvar över alla nämnder, kommunala bolag samt Räddningstjänsten. Styrelsen ansvarar även för landsbygdsutveckling, frågor om mark och vatten, bostadsplanering, trygghet, folkhälsa, internationella frågor, kontakter med myndigheter och Mittuniversitet.

Till de viktigaste verksamheterna hör näringslivsutveckling, infrastruktur, kollektivtrafik, färdtjänst och skolskjutsar.

Kommunstyrelsen tilldelas 130,5 mnkr vilket är 4,7 mnkr mer än 2013 och 3,5 mnkr mer än 2011.

Tilldelningen innebär att kostnadsminskningar genomförs på fler områden.

Budgeten ger utrymme för vissa särskilt prioriterade åtgärder:

Utveckling av organisationskultur och professionalisering inom hela kommunen.

Tre nya centrala tjänster

Framtid Härnösand inkl. utvecklingstj. (1,5 mnkr)

En ny tjänst inom miljö/hållbarhetsarbete

Utveckling av besöksnäringen genom Högakustenbolaget (1,4 mnkr)

Planeringsresurs för VA södra Härnön (0,5 mnkr)

Ökade kostnader för kollektivtrafiken (1,9 mnkr)

Reducering av biljettkostnad för enskild resa inom stadsbusstrafiken, från 25 kronor till 20.

Utveckling av ny ridsportanläggning (1,5 mnkr)

Kommunstyrelsen står inför uppgiften att arbeta med det nya målprogram kommunfullmäktige ska anta från och med 2016, och i samband med detta initiera en varumärkesstrategi. Styrelsen ska också inom sin budgetram bereda möjlighet för etablering av ett lednings- och beslutstödssystem och i anslutning till Framtid Härnösand gemensamt med arbetslivsnämnden genomföra ett projekt för utveckling av kunskapsstaden Härnösand.

Arbete med kommunikation, infrastruktur och, förtagsetableringar inom besöksnäring och energi som ges särskild prioritet.

Investeringsramen föreslås bli 10 mnkr. Bland annat för exploateringar.

KOMMUNFULLMÄKTIGE 4,1 mnkr
+ 0,1 mnkr

Så här har vi jobbat med budgeten

Arbetet med 2015 års budget inleddes i oktober 2013. Till grund för budgetarbetet ligger bland annat det av kommunfullmäktige antagna Reglementet för Ekonomistyrning, dvs det dokument som anger de grundläggande spel-reglerna för ekonomiarbetet. Kommunstyrelsen fastställde direktiv för budgetarbetet den 8 januari 2014 där en preliminär budgetram angavs för varje nämnd. Beloppen i denna plan uppräknades för alla nämnder med 2,2% mot vad som beslutades i budget för 2014. Arbetet i de olika nämnderna med att utforma en budget inom den preliminärt tilldelade ramen har sedan skett i samverkan mellan politiker och tjänstemän. Nämnderna inlämnade till den 17 april sina förslag till nämndsbudgetar och äskningar utöver ram. Det visades sig att nämndernas sammantagna önskningar utöver ram utgjorde drygt 40 mnkr. Motsvarande belopp för ett år sedan var mer än 100 mnkr.

Kommunstyrelsens ordförande, kommundirektören och economichefen har därefter haft överläggningar med de enskilda nämnderna för att diskutera och klargöra budgetprocessens olika faser och möjligheter.

Den 9 maj hölls en halvdags budgetkonferens med budgetberedningen, vilken utgörs av ledamöterna i kommunstyrelsens arbetsutskott + representanter från de politiska partier i fullmäktige som ej är representerade i arbetsutskottet. Vid budgetkonferensen presenterade nämnderna och förvaltningarna sina preliminära budgetberäkningar. Diskussioner fördes om möjliga gemensamma åtgärder för en budget i balans. Den 20 maj sammanträdde budgetberedningen igen.

Nämndsbudgetarna har fackligt förhandlats innan respektive nämnd antagit budgeten.

Föreliggande förslag till budget framläggs av den politiska majoriteten i kommunstyrelsen. Den skiljer sig på några punkter från de förslag som samverkats inom respektive förvaltning.

Budget är en beräkning av högsta möjliga kostnad

I arbetet med budget har i samtal med varje nämnd tydliggjorts att budgetramen är ett tak, dvs en bestämning av högsta möjliga kostnader för verksamheterna. Likaledes har betonats att ambitionen i nämnd/förvaltning inte ska vara att förbruka alla medel som anvisats för genomförande av den förväntade insatsen. Tvärtom är det önskvärt att nämnd/förvaltning kan göra aktiviteter till lägre kostnad - och därmed leverera ett överskott för verksamhetsåret! Sådant uppskattas och ger ökade förutsättningar för framtida medelstilldelning. Kommunens Ekonomistyrningsregler ska efterlevas. För alla nämnder gäller att kommunens Vision och Femton mål ska vara väl kända bland alla medarbetare. Ett kundorienterat perspektiv har en överordnad ställning hos alla medarbetare. Eftersom bemötandeelegans och bemötandekompetens är en färskvara måste dessa frågor regelbundet lyftas i organisationen. Härnösand ska ha ett rykte om sig att vara icke-byråkratisk kommun.

Arbetet med budget 2015 är inte avslutat i och med att ramarna för nämnderna definieras den 16 juni. Bland annat kommer förutsättningarna för en rad samverkans- och effektiviseringsåtgärder att synas.

Med goda hälsningar,

Fred Nilsson (s)

Kommunstyrelsens ordförand

Omvärldsanalys

Ekonomiska utsikter

Nationellt/kommunalt perspektiv (Utdrag ur SKLs ekonomirapport, chefseko-nomens slutsatser, kon- junkturinstitutets prognos samt PM Framtid Härnösand.)

Omvärldsanalys

År 2013 avslutades starkt för den Svenska ekonomin. Även 2014 har startat bra och utsikterna inför framtiden är ljusa. Ett skäl är att tillväxten i omvärlden får allt bättre fart. Svensk BNP beräknas växa med omkring 3 procent både i år och nästa år. Utvecklingen på arbetsmarknaden förblir dock trög, det fortsatta svaga arbetsmarknadsläget håller tillbaka pris och löneutvecklingen. Det låga inflationstrycket begränsar skatteunderlagets tillväxt. Både i år och nästa år så beräknas skatteunderlaget att öka med 2 procent reall, vilket är bättre än normalt. Trots en i flera avseende mycket gynnsam utveckling beräknas offentliga sektorn finansiering gå med fortsatt underskott. Även kommande år då den svenska ekonomin förväntas ha nått konjunkturrell balans, uppvisar den finansiella sektorn finansiella sparande minustal.

Riksbanken skjuter upp räntehöjningar då riksbanken mål är att inflationen inte uppgår till mer än 2 procent. I dagläget har Sverige en mycket låg inflation och vissa månader på gränsen till deflation. Deflation är allvarligt då det betyder att konsumenterna skjuter upp sina planerade köp pga. att förväntningen är att priserna kommer att sjunka. I Konjunkturinstitutets prognos så påbörjas räntehöjningarna i tredje kvartalet 2015 och innan dess kan mycket väl en räntesänkning genomföras. Räntenivåerna är historiska låga och det förklaras av de låga styrräntorna i omvärlden och att Sverige haft en ovanligt lång period av svagt resursnyttjande i form av arbetslöshet som har dämpat inflationen och inflationsförväntningarna. Den svenska reporäntan behöver därmed vara ovanligt låg för att undvika en alltför stark växelkurs och för att få upp inflationen mot målet.

Den långsiktiga hållbarheten i den offentliga sektorn befinner sig i risk för att hamna i obalans.

Enligt konjunkturinstitutets bedömning finns förnärvarande inga alvarliga obalanser som hotar långsiktig hållbarhet i de offentliga finanserna. Den demografiska utvecklingen innebär dock ökat behov av välfärdstjänster i framtiden. För att på lång sikt kunna behålla personaltätheten i välfärdstjänsterna behövs skatten höjas med 1,5 – 2 procent av BNP, såvida inte pensionsåldern höjs över tiden.

Det sammanlagda resultatet 2013 för kommunerna uppgick till 15,7 miljarder och översteg med råge vad som brukar kallas god ekonomisk hushållning. Under 2013 så förstärktes kommunernas resultat med kraftigt av återbetalade pengar från AFA försäkringen. Utan AFA pengar eller annat tillskott så kommer kommunernas resultat 2014 kraftigt att sjunka. En bättre utveckling av skatteunderlaget 2015 och 2016 innebär att kommunerna har råd att klara kostnadsökningar i takt med kraftigt ökade demografiska behov.

Den globala råvaruboomen är nu tio år gammal. Kinas starka utveckling och framväxt genom inkomstintervaller som efterfrågar mycket råvaror har skapat en efterfrågechock vi aldrig tidigare sett. Produktionssidan har två barriärer för att växa ifatt efterfrågan; investeringar och den tid det tar för investeringarna och den tid det tar att genomföra dem. Efter tio år av investeringar har nu råvarupriset kommit allt närmare produktionskostnaden. Det stora råvarorna koppar, järnmalm och olja handlas dock fortfarande med en stor premie mot produktionskostnaden då produktionen av dessa är mer besvärlig att expandera. Världens oljekarta håller på att ritas om då oljeproduktionen i USA fortsätter att öka och beräknas fortsätta att öka under 2014 och 2015. Prognoserna från EIA säger att USA kommer bli en oljeproducent i paritet med Ryssland och Saudi Arabien vid slutet av 2015. USA, Kanada och México producerar redan nu mer olja än de tre största OPEC länderna; Saudi, Irak och Iran. USA behov av import av olja minskar och importen från Nigeria, Angola och Algeriet minskar och närmar sig noll.

Ränteutvecklingen är framförallt betydelsefull för Härnösandshus som har huvuddelen av kommunkoncernens skulder till kreditinstitut. Dessutom påverkas kommunens pensionsskuld av förändringar i räntenivån. Tidigare kunde kommunen finansiera sig i banksektorn med reporäntan som bas. Idag sker i princip all upplåning via Kommuninvest. Kommuninvest har samma rating

som Svenska staten men får trots det betala ett riskpåslag i förhållande till statens upplåning. Riskpåslaget är väsentligt lägre än motsvarande påslag för bankerna.

Summan av skatter och statsbidrag väntas för Härnösands kommun öka från 1 356 mnkr år 2014 till 1 414 mnkr år 2015. Prognosen baseras på SKL:s prognos i april 2015. Den påverkas utöver av ändrad konjunktur av vår befolkningsutveckling, beslut i kommande statsbudgetar samt ändrat utfall i utjämningsystemen.

Socialnämnden som ansvarar för äldre- och handikappomsorg samt individ- och familjeomsorg har en flerårig historik av budgetöverskridanden. Trenden med negativa underskott bröts för socialnämnden under sista halvåret 2013 och har fortsatt se tillfredställande ut första tertiet 2014.

Mittuniversitetets beslut om att lägga ner campus Härnösand kommer att påverka Härnösand de närmaste åren. Härnösand står i ett paradigmskifte där en ny strategisk riktning är viktig för framtiden. Inom kommunorganisationen är det av yttersta vikt att verksamheten präglas av effektivitet för att nå en konkurrenskraftig kostnadsnivå.

Under 2013 utökade pensionsstiftelsen sitt åtagande till att omfatta alla som är födda 1942 och tidigare. Kommunen avsatte 110 mnkr varav 88,5 mnkr placerades i stiftelsen och resterande belopp betalades in i förskott som löneskatt.

De ansträngningar som under många år gjorts för att bredda näringslivet och stimulera tjänstesektorn har i många stycken varit framgångsrika. Härnösand är idag en företagstät kommun med en stark centralort. Det är bra inför framtiden att stora strukturella grepp redan är tagna. Att satsa på bredbandsutbyggnad inom kommunen och främst på landsbygden är en prioriterad satsning mot nya tekniker inom telekommunikation.

För att ytterligare förbättra möjligheterna till arbete och studier har kommunen i flera år och i olika projekt arbetat med att ta tillvara de möjligheter till ett trendbrott som starten av Ådals/Botniabanan kan ge. Härnösands kommun jobbar också vidare för ett dubbelspår och kortad resväg till Sundsvall via nya spårdragningar. För att möta den ökade trafiken har Härnösands kommun byggt Härnösand Central.

Härnösand, liksom länet och regionen, påverkas självklart av globala trender och utvecklingslinjer. Företagen

och arbetsplatserna är på gott och ont en integrerad del av den pågående globaliseringen. Näringslivet och regionens invånare är i ökande grad berörda av beslut och förutsättningar som inte går att påverka lokalt eller regionalt. En global trend är att företagens och människornas rörlighet ökar. Företag är inte längre bundna till en viss plats och människor inte knutna till en viss arbetsgivare. Avgörande för ett företags lokalisering är inte längre lokala råvarutillgångar och arbetskraftsutbud. Ungdomar bor inte kvar lika länge i sina födelseorter och äldre är mer flexibla i sitt val av bostadsort.

Detta är en såväl en utmaning som en möjlighet för kommunen. Det handlar därför inte bara om att erbjuda lokaler och etableringsmark. Att skapa en plats där människor trivs och vill leva, är minst lika viktigt.

Det är också viktigt att Härnösands medborgare känner sig delaktiga och ansvariga och kan betrakta kommunens vision om att vara en hållbar, livaktig och solidarisk kommun som en effektiv, levande och verklighetsnära vision. Målet är att Härnösand ska utvecklas som en attraktiv, central ort i norra Sverige som står stark för framtidens utmaningar. Utgångspunkterna är hållbar utveckling, innovation, kunskap och företagande.

Kommunen har 15 etablerade mål var syfte är att förbättra livsvillkoren i Härnösands kommun

För att stödja turismnäringen har under året ett nära samarbete med våra grannkommuner inletts för att kraftfullt lyfta Höga Kusten som besöksmål.

Ett gemensamt bolag har bildats för att marknadsföra varumärket Höga kusten. Kommunernas roll är här att lägga grunden för en bra infrastruktur. En växande skara entreprenörer i samarbete över hela regionen är en bra grund att bygga vidare på. I regionalekonomisk forskning (Umeå universitet) brukar fyra faktorer tillmätas stort värde för en positiv utveckling: Bra skola, fungerande arbetsmarknad, bra kommunikationer och boende. De första två faktorerna har behandlats ovan. När det gäller den tredje, boende, lägger översiktsplanen grunden för fördjupade studier var ett attraktivt boende kan planeras.

Härnösands kommuns investeringar är en satsning på framtiden. Investeringsnivån har ökat under de senaste åren och har kunnat genomföras helt med eget kapital. Den plan för de närmaste årens investeringar är offensiv och strategiskt motiverad för satsning på infrastruktur och

långsikt förstärkning av kommunens attraktionskraft och för att möta en kommande tillväxt. Ny Västra Kanalbro/ Entré Syd, nya Ridsportanläggning och exploatering av nya industri- och bostadsområden kommer dock inte kunna genomföras utan upplåning. I en situation av kraftigt ökat intresse hos marknaden för investeringar i Härnösand, för bland annat nyproduktion av bostäder såväl radhus som lägenheter, är det av största vikt att kommunen etablerar den infrastruktur som välkomnar och stärker denna positiva utveckling. Som ett led i denna infrastruktur är den satsning som kommer att göras på ett nytt vatten och avloppsområde på södra Härnön. Investeringsstakten måste dock på sikt anpassas utifrån den resultatnivå kommunens kan åstadkomma, en väl så viktig uppgift för kommande års budgetarbete. En ökat tillväxt i befolkning och näringsverksamhet och en minskad arbetslöshet kan påtagligt förbättra förutsättningarna för detta. Den nya bilden av ett växande Härnösand har skapat stort intresse bland kommunens invånare och även bland de som kan tänka sig flytta hit.

Demografi

Nationellt och regionalt perspektiv

Under årets första tre månader ökade Sveriges befolkning med 22 007 personer. Totalt uppgår nu Sveriges befolkning till 9 666 871 personer.

Även Västernorrlands befolkningsutveckling har varit positiv. Mellan 1 januari och 31 mars 2014 ökade Västernorrlands befolkning med 181 personer till 242 337 invånare. Det ser dock olika ut i länets kommuner. Den största ökningen uppvisar Örnköldsvik och Härnösand. Sundsvall och Sollefteå har en lite ökning medan Ånge och Kramfors fortsätter att tappa befolkning.

Härnösands kommuns befolkning

Under 2013 hade Härnösand en mycket positiv befolkningsutveckling, ett trendbrott efter att kommunen i många år uppvisat negativa befolkningssiffror. Under förra året växte kommunens befolkning med inte mindre än 111 personer. Första kvartalet 2014 fortsatte den gynnsamma ökningen med ytterligare + 68.

Det är inflyttningen som är den bakomliggande orsaken till befolkningstillväxten i länet. Detta gäller även Härnösands kommun, som har ett positivt flyttningsnetto på 89 personer. För Härnösands del är det inflyttningen från

andra kommuner i Västernorrland och från andra länder som ger denna positiva utveckling. Födelsetalen i Härnösand är fortsatt negativa (-24). Härnösand har nu totalt 24 577 invånare

God ekonomisk hushållning

Kommunernas ekonomiska styrning baseras främst på Kommunallagen och Lagen om kommunal redovisning. Enligt Kommunallagen ska budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna och till detta balanskrav finns också krav på att mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning skall budgeteras och utvärderas. Budgeten ska även innehålla en plan för ekonomin de närmaste tre åren, varav budgetåret är det första.

Kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning och balanskravet lämnar inte utrymme för tolkningar. God ekonomisk hushållning ställer mycket högre krav på resultatet än vad balanskravet gör. Skillnaden är svår att kvantifiera, men att urholka tillgångar med inflation eller minskad investeringsnivå är inte god ekonomisk hushållning.

Kommunfullmäktige har fastställt ett nytt reglemente för ekonomistyrning som ersätter tidigare beslutade reglemente, där kommunen definierar vad som är god ekonomisk hushållning för just Härnösands kommun.

Vidare är det även viktigt för god ekonomisk hushållning att det finns bra och tydliga mål, inte bara för ekonomin utan även för övriga mjuka värden. Härnösands kommun har genomfört ett målarbete och har nu 15 mål fördelat på 5 olika perspektiv. Kommunen arbetar nu vidare med att ytterligare förbättra målarbetet.

Flerårsplan

Driftbudget, Mnkr

Ansvarsområde

	Budgetram 2015
Kommunstyrelsen + Kommunfullmäktige	134,6
Arbetslivsnämnden	42,1
Samhällsnämnden	152,3
Socialnämnden	530,1
Skolnämnden	516,0
SUMMA	1 375,1

Investeringsbudget, Mnkr

Nämnd	2015	2016	2017	2018	2019	Total
Kommunstyrelsen + Kommunfullmäktige	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	50,0
Samhällsnämnden	78,0	90,0	55,3	46,8	44,7	314,8
Arbetslivsnämnden	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	5,0
Skolnämnden	2,0	1,1	1,0	0,5	0,5	5,1
Socialnämnden	7,3	4,8	2,8	0,8	0,8	16,5
TOTALT	98,3	106,9	70,1	59,1	57,0	391,4

Specifikation vissa nämnder, Mnkr

Kommunstyrelsen	2015	2016	2017	2018	2019	Total
KSF investeringar	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	15,0
Internbanken	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	25,0
KS exploatering	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	10,0
TOTALT	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	50,0

Samhällsnämnden, Mnkr

	2015	2016	2017	2018	2019	Total
Fritid	3,6	4,2	10,2	2,2	2,2	34,4
Kultur/Adm	1,0	1,2	0,5	0,5	0,5	8,9
Bygg o Miljö	43,4	84,6	44,6	44,1	42,0	271,5
TOTALT	48,0	90,0	55,3	46,8	44,7	314,8
Västra Kanalbron	30,0					
TOTALT	78,0					

Resultaträkning, Mkr	Budget 2014	Budget 2015	Plan 2016	Plan 2017	Plan 2018
Skatteintäkter	1 059,3	1 093,6	1 147,8	1 204,0	1 257,0
Statsbidrag	297,2	319,6	310,4	300,8	291,1
Summa skatter och bidrag	1 356,5	1 413,2	1 458,2	1 504,8	1 548,1
Finansiella intäkter	21,0	20,0	15,0	15,0	15,0
Summa intäkter	1 377,5	1 433,2	1 473,2	1 519,8	1 563,1
Finansiella kostnader	-18,0	-21,0	-24,0	-25,0	-26,0
Avskrivningar	-20,0	-23,0	28,8	30,8	32,5
Disponibelt	1 339,5	1 389,2	1 420,4	1 464,0	1 504,6
Resultat	14,8	14,1	25,0	25,0	25,0
Disponibelt för nämnderna	1 324,7	1 375,1	1 395,4	1 439,0	1 479,6
Kommunstyrelsen + Kommunfullmäktige	129,8	134,6	136,3	140,8	145,1
Arbetslivsnämnden	39,7	42,1	42,7	44,1	45,3
Samhällsnämnden	146,0	152,3	154,6	159,4	163,8
Socialnämnden	516,2	530,1	538,1	554,7	570,3
Skolnämnden	493,0	516,0	523,7	540,0	555,1
Summa verksamhetsutrymme	1 324,7	1 375,1	1 395,4	1 439,0	1 479,6

Balansräkning, Mkr	Budget 2014	Budget 2015	Plan 2016	Plan 2017	Plan 2018
Anläggningstillgångar	677	752	840	880	910
Omsättningstillgångar	120	120	120	120	120
Summa tillgångar	797	872	960	1 000	1 030
Eget kapital	-381	-378	-332	-332	-317
Avsättningar	785	790	792	802	802
Långfristiga skulder	100	150	200	220	230
Kortfristiga skulder	293	310	300	310	315
Summa skulder och eget kapital	797	872	960	1 000	1 030

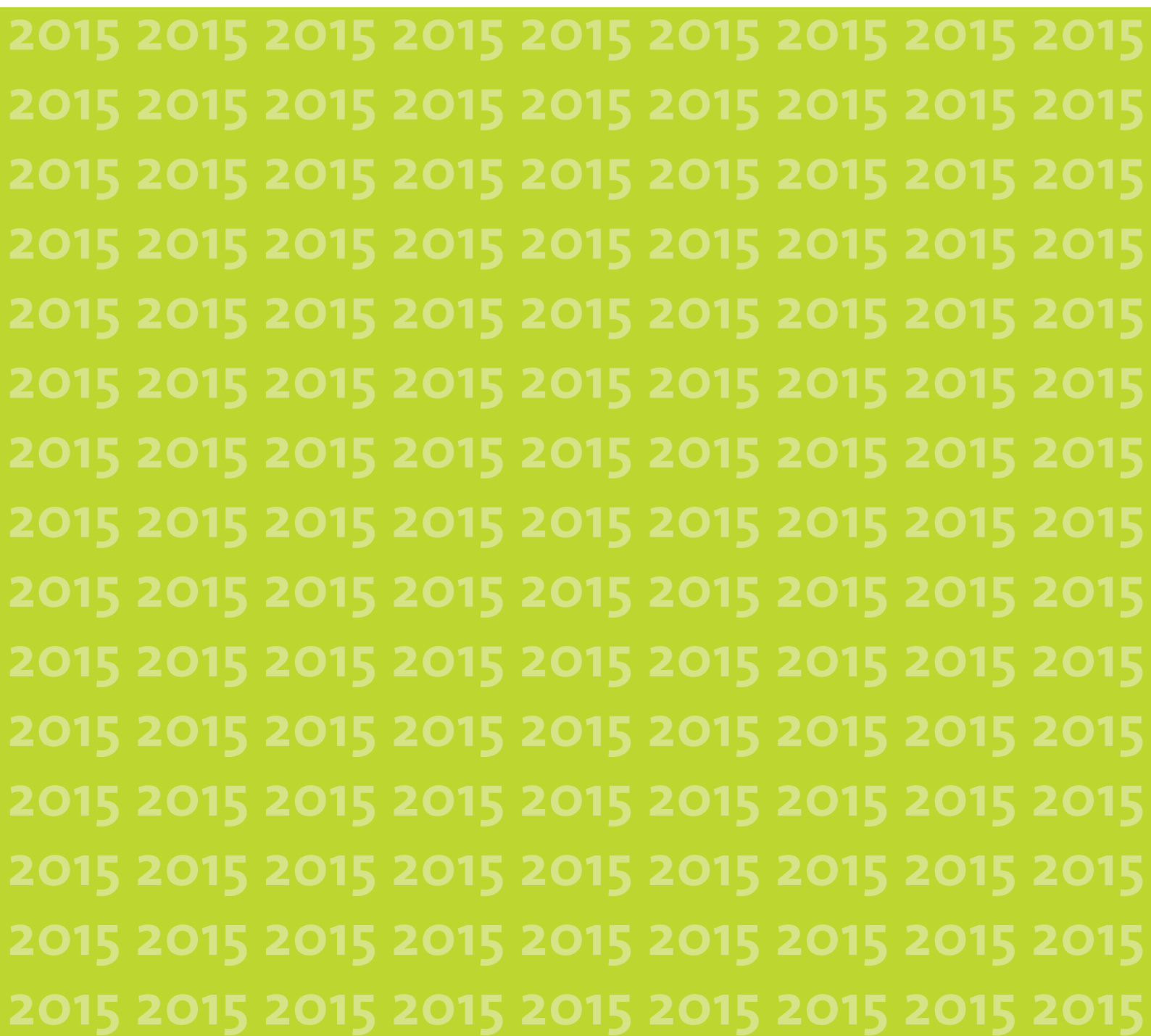
Finansiell analys

Resultat och kapacitet

Aspekten resultat visar på det budgeterade resultatet och dess orsaker.

Rörelseriktning mot ökade obalanser är en varningssignal.

Årets resultat	Utfall 2013	Budget 2014	Budget 2015	Plan 2016	Plan 2017
Resultat, Mkr	18,7	14,8	14,1	25,0	25,0
% av skatter och statsbidrag	1,4	1,1	1,0	1,7	1,7

Härnösands
kommun